

Cal defensar les microempreses i els autònoms

Josep M. Vázquez Zacarías

Doctor en administració i direcció d'empreses per la Universitat Ramon Llull, Màster en administració i direcció d'empreses per ESADE, i llicenciat en ciències econòmiques per la Universitat de Barcelona.

Consultor d'empreses i professor a IQS School of Management. Ha estat empresari, i ha exercit funcions directives en empreses catalanes i internacionals. Com a consultor, ha assessorat empreses multinacionals, i també empreses d'àmbit espanyol i local. En el sector públic, ha liderat projectes per a la Comissió Europea, i diverses administracions públiques.

A Catalunya hi ha oficialment 550.000 autònoms (març 2019), sense comptar els qui no cotitzen a la Seguretat Social. I el 92 % de les empreses són microempreses (menys de 10 treballadors). La relació de les administracions de l'Estat, com l'Agència Tributària i la Seguretat Social amb autònoms i microempreses, s'orienta a la recaptació, i es basa en normes inspirades per la desconfiança. Són poc sensibles a les seves problemàtiques, i tendeixen a comportar-se com adversaris, no com aliats.

Autònoms i microempreses amb nivells de facturació molt modestos han de suportar una càrrega administrativa semblant a la d'empreses més grans. Tot i algunes excepcions, molts estan obligats a desglossar l'IVA a les factures i a liquidar-lo cada trimestre, han de retenir l'IRPF a assalariats i proveïdors, ingressar cada mes les cotitzacions a la Seguretat Social, necessiten portar una comptabilitat... Molts per sortir-se'n es veuen obligats a contractar els serveis d'un gestor administratiu.

“Autònoms i microempreses amb nivells de facturació molt modestos, han de suportar una càrrega administrativa semblant a la d'empreses més grans. Una situació que, a més d'incentivar l'economia submergida (el nombre d'autoocupats il·legals podria ser gairebé tan alt com els que són legals), provoca que més del 85 % dels autònoms que cotitzen s'acullin a la base mínima, fet que explica que les pensions dels autònoms siguin un 40 % més baixes que la mitjana.”

Les quantitats que els autònoms cotitzen a la Seguretat Social es fixen per endavant, abans que es confirmen els seus ingressos. De tal manera que la quota a pagar, amb un mínim de 283,3 euros al mes, pot ser superior als seus ingressos totals. Una situació que, a més d'incentivar l'economia submergida (el nombre d'autoocupats il·legals, podria ser gairebé tan alt com els que són legals), provoca que més del 85 % dels autònoms que cotitzen, s'acullin a la base mínima, fet que explica que les pensions dels autònoms siguin un 40 % més baixes que la mitjana.

Les respostes de l'Estat espanyol per corregir aquesta aberració s'han limitat a mesures que beneficïen situacions concretes, i a l'operació de màrqueting nomenada "tarifa plana per a autònoms," només per a noves altes i un temps limitat, sense abordar la causa del problema.

És evident que quan els ingressos de l'autònom baixen, si se li exigeix la mateixa cotització, les seves dificultats s'agreuïen. L'Estat, lluny d'ajudar-los, els posa les coses més difícils. En cas de retards en l'ingrés de les cotitzacions, els tractarà amb hostilitat, com si haguessin comés un delictes. Per un retard de 24 hores, se'ls aplica "només" un recàrrec del 10 % de l'import total a pagar, l'equivalent a un 3.650 % anual; com si volguessin acabar-los d'enfonsar. Aquest percentatge, contrasta amb el 3,75 % anual d'interès de demora, que l'Estat s'aplica en cas que escaigui.

Una altra obligació, també insòlita dels autònoms i les microempreses, és la d'avançar a l'Estat l'IVA que tenen pendent de cobrar. La *Ley 14/2013, de 27 de septiembre, de apoyo a los emprendedores y su internacionalización* permet aplicar el criteri de caixa des del 2014. Fer-ho resulta tan complicat, que autònoms i empreses, s'estimen més avançar els diners. És curiosa aquesta obsessió de l'Estat de fer complicades les coses que no ho són prou.

Amb la *Ley 6/2017 de reformas urgentes del trabajo autónomo*, que repara alguns greuges no menors als treballadors autònoms, s'ha desaprofitat una nova oportunitat de desenvolupar una reforma en profunditat, i aplicar les recomanacions de la *Small Business Act* per a Europa: Iniciativa a favor dels petits negocis, de 2008 i actualitzada el 2011, que recull la voluntat política de la Comissió Europea de reconèixer el paper central de les pimes en l'economia, i resoldre situacions descrites en aquest article, i es limita en la pràctica, a una reforma superficial.

Fins avui, la *Small Business Act* ha passat gairebé desapercebuda per als partits majoritaris de l'Estat.

Fins al punt que en aquesta nova llei, no hi apareix ni una sola referència.

“*La poca consideració de les institucions espanyoles vers autònoms i microempreses, contrasta amb els règims fiscals per a autònoms i microempreses de països com França o el Regne Unit, comparativament envejables.*”

La poca consideració de les institucions espanyoles vers autònoms i microempreses contrasta amb els règims fiscals per a autònoms i microempreses de països com França o el Regne Unit, comparativament envejables, però què han estat ignorats. Entre altres avantatges, les cotitzacions socials es calculen en funció dels ingressos reals, obligació de liquidar IVA només si es supera un llindar de facturació, i possibilitat de fer-ne una única liquidació anual.

Ara com ara, l'Estat espanyol resulta ser una càrrega feixuga per als nostres autònoms. Més que no ho serien França o el Regne Unit en les mateixes condicions.